

KÜN Bilim Dergisi

“Bugünün Seçimleri, Yarının Dünyası”

Sayı 1 | Ocak 2026

“Sürdürülebilirlik”

ISSN:

3108-6969

Çevrim İçi Erişim:

<https://kapadokyayayinlari.kapadokya.edu.tr/dergiler/>

© Ocak 2026

Gençler İçin Popüler Bilim Dergisi - Yılda 2 kez yayımlanır.

© Copyright, 2026, KAPADOKYA ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Sertifika No: 43348

Bu eser Creative Commons "BY-NC-SA" (Atıf-GayriTicari-AynıLisansla-Paylaş) Lisansı ile lisanslanmıştır. Bu lisans, kullanıcıların eser sahibine atıf vermek koşuluyla eseri sadece ticari olmayan amaçlar için kullanmalarına ve uyarlamalarına izin verir. Buna ek olarak kullanıcıların eseri uyarlamaları hâlinde aynı veya uyumlu bir lisans kapsamında başkalarıyla paylaşmaları koşulunu getirir.

İmtiyaz Sahibi: Funda F. AKTAN

Yayın Yönetmeni: Prof. Dr. Candan GÖKÇEOĞLU

Editör: Dr. Selda ÖZTÜRK

Redaktör: Dr. Selda ÖZTÜRK

Kapak ve Sayfa Tasarım

► E P İ K A

Kapadokya Üniversitesi tarafından yayımlanan basılı, elektronik veya diğer formatlardaki bilimsel yayınlar, sempozyum bildirileri ve ders içeriklerine ait bütün haklar Kapadokya Üniversitesine aittir. Tanıtım amacıyla kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında, Kapadokya Üniversitesinin yazılı izni olmaksızın yayının tümünün elektronik, mekanik veya fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Bu dergide yayımlanan tüm yazıların içeriğinden yazarları sorumludur. Yazılar, yazarların kendi düşüncelerini yansıtmaktadır.

Gökçeoğlu, C., & Öztürk, S. (Ed.). (2026, Ocak). KÜN Bilim Dergisi (Sayı 1). Nevşehir: Kapadokya Üniversitesi Yayınları.
25 s. 210x297 mm
ISSN: 3108-6969

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yeşil Ekonomi, Su Döngüsü, Çömlükçilik, Kültürel Miras.

50420 Mustafapaşa, Ürgüp, Nevşehir
yayinevi@kapadokya.edu.tr
kapadokyayayinlari.kapadokya.edu.tr
0(384) 353 5009
www.kapadokya.edu.tr

**Kapadokya
Üniversitesi olarak,
bilginin toplumla
paylaşılmasını
temel bir
sorumluluğumuz
olduğunuzun
bilincindeyiz. Bu
dergi, üniversite
ile gençlerimiz
arasında kurulan
bir köprü; bilim
dünyasına açılan
bir davettir.**

Yayın Yönetmeni'nden

Sevgili Gençler,

Bilim; merakla başlar, soruyla büyür ve paylaşıldıkça anlam kazanır. Sizin için hazırladığımız KÜN Bilim Dergisi'nin ilk sayısı, Kapadokya Üniversitesi (KÜN) çatısı altında, bilimin heyecanını gençlerimizle buluşturmak amacıyla hazırlandı.

Günümüz dünyasında bilim yalnızca laboratuvarlarda ya da akademik ortamlarda üretilen, sonuçları akademik dergilerde yayınlanan bir alan olmaktan çıkmaktadır. Bilim; günlük yaşamın içinde, teknolojiye, çevrede, kentlerde, doğada ve hatta geleceğe dair kurduğumuz hayallerde kendini gösterir. Nitekim yakın zamanda gelişen Vatandaş Bilimi (Citizen Science - CitSci) dünyada git-tikçe büyüyen bir alan haline gelmektedir. KÜN Bilim Dergisi, tam da bu noktadan yola çıkarak, karmaşık görünen bilimsel kavramları sade, anlaşılır ve ilgi çekici bir dille sunmayı hedeflemektedir.

Dergimizin, Ocak ve Haziran aylarında olacak şekilde yılda iki kez yayımlanması planlanmıştır. Her sayıda, doğa bilimlerinden mühendisliğe, yapay zekâdan çevre sorunlarına, uzaydan insan davranışlarına kadar geniş bir yelpazede konulara yer verilecektir. Amacımız, bilgiyi ezberlenen bir içerik olmaktan çıkarıp, sorgulanan, tartışılan ve düşünmeye sevk eden bir deneyime dönüştürmektir. Ay-

rica, dergimiz gençlerin göndereceği yazıları da editöryal değerlendirme sonrasında uygun bulunması halinde yayınlamaya açıktır.

Bu yayın, yalnızca bilgi aktaran bir dergi olmanın ötesinde, genç okurlarımızı bilimsel düşünmeye, eleştirel bakmaya ve merak etmeye teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Çünkü inanıyoruz ki bilimi sevdirmek, geleceğin bilim insanlarını, mühendislerini, araştırmacılarını ve bilinçli bireylerini yetiştirmenin en önemli adımlarından biridir.

Kapadokya Üniversitesi olarak, bilginin toplumla paylaşılmasını temel bir sorumluluğumuz olduğunuzun bilincindeyiz. Bu dergi, üniversite ile gençlerimiz arasında kurulan bir köprü; bilim dünyasına açılan bir davettir.

Bilimin ışığında buluşmak dileğiyle...

Prof. Dr. Candan GÖKÇEOĞLU
Kapadokya Üniversitesi (KÜN)

İçindekiler

Sürdürülebilirlik: Geleceği Düşünerek Yaşamak

04 Selda ÖZTÜRK

Su Döngüsü

08 Yağmurdan Denize, Denizden Buluta
Hatice ET YAPILCAN

Bulutlarımız Nereye Gitti?

10 İklim Değişikliği, Bulutlar ve Geleceğe Bakış
Kürşat Oğuzhan ŞAHİN

Yeşil Ekonomi

14 Doğayla Uyumlu Bir Ekonomik Gelecek
Kioumars ABDİ

Kapadokya'nın Saklı İncisi

18 Mustafapaşa Enstitü Konağı'nın Sanat Tarihi Sırları
Meryem YARAR

Toprakla Konuşan Eller

22 Kapadokya'da Çömlekçiliğin Yaşayan Hafızası
Ömer ÖZTAŞ

Gelecek Sayıya Ön Bakış

25 Yapay Zekâ ve Gelecek

Sürdürülebilirlik: Geleceği Düşünerek Yaşamak

"Bugünün kararları, yarının dünyasını şekillendirir."

"Sürdürülebilirlik, insanların bugünkü ihtiyaçlarını karşılarırken, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılama hakkını tehlikeye atmadan yaşamasıdır."

Bu tanım ilk kez 1987'de yayımlanan Brundtland Raporu'nda yer almıştır [1]
Ancak sürdürülebilirlik yalnızca çevreyle ilgili değildir. Ekonomi, toplum ve doğa arasındaki dengiyi koruma anlayışıdır.

Bilim insanları bu kavramı üç boyutta açıklar: çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik.

Biliyor muydunuz?

"Sürdürülebilirlik" sözcüğü İngilizce "sustain" (sürdürmek) fiilinden gelir; yani dünyayı sürdürülebilir kılmak, varlığını devam ettirmek anlamına gelir [2].

Kodu tara: "Sürdürülebilirlik Nedir?" videosunu izle [3].

Birleşmiş Milletler'in 2030 Hedefleri

193 ülke, tek bir plan: dünyayı daha yaşanabilir kılmak."

2015 yılında Birleşmiş Milletler, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'ni kabul etti. Bu gündem, yoksulluğu sona erdirmeyi, gezegeni korumayı ve herkes için refah sağlamayı hedefleyen 17 amaç içerir [4]. Bu hedefler, çevresel, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla insanlığın ortak pusulasıdır.

- Ne zamandan beri? 2015–2030 arasında uygulanıyor.
- Kimler katıldı? 193 ülke, Türkiye dahil.
- Neyi amaçlıyor? İnsan, doğa ve ekonominin uyum içinde ilerlemesini.

Biliyor muydunuz?

BM 2030 hedeflerinden biri, 2050'ye kadar plastik kirliliğini %80 azaltmaktır [5].

Kodu tara:
"17 Hedefi Keşfet!" [6].

Türkiye'nin Yeşil Yolculuğu

Türkiye'nin Sürdürülebilirlik Politikaları

Türkiye, 2016'da BM'nin 2030 hedeflerine uyum sürecine dahil olmuştur. Bu süreçte çeşitli yasal düzenlemelerle çevre, enerji ve iklim politikaları güçlendirilmiştir:

- Enerji Verimliliği Kanunu [7].
- Sıfır Atık Yönetmeliği [8].
- İklim Kanunu [9].

Enerji verimliliği

Ulaşım

Orman politikaları

Emisyon azaltımı

Biliyor muydunuz?

Türkiye, 2053 yılına kadar karbon nötr ülke olmayı hedefliyor [10].

Kodu tara: "İklim Kanunu hakkında bilgi al" [11].

Biz Ne Yapabiliriz?

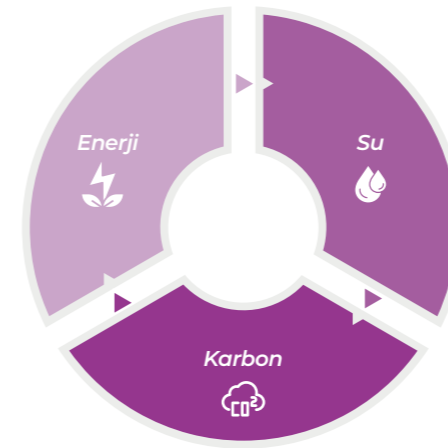
Küçük Adımlar, Büyük Etkiler!

Sürdürülebilir bir dünya, bireysel farkındalıkla başlar.

Sürdürülebilirliğin Parametreleri

Bilim insanları sürdürülebilirliği ölçmek için bazı göstergeler kullanır:

- Enerji Verimliliği: Gereksiz enerji kullanımını azaltmak.
- Su Verimliliği: Suyu koruyup döngüsünü sürdürmek.
- Karbon Ayak İzi: Atmosfere saldıığımız karbonu azaltmak.
- Bu göstergeler hem ülkeler hem bireyler için sürdürülebilirliğin temel taşlarıdır.

Bu üç unsur birbirine bağlıdır: enerji üretmek su ister, su taşımak enerji gerektirir, karbon artışı iklimi etkiler.

Evde: Gereksiz elektriği kapat, musluğu açık bırakma.

Okulda: Geri dönüşüm kutusu kur.

Toplumda: Ağaç dik, yürüyüş düzenle.

Dijitalde: Doğru bilgiyi paylaş.

Biliyor muydunuz?

Bir musluğu 1 dakika kapatmak = 6 litre su tasarrufu!

Kodu tara: "Tembel İnsanın Dünyayı Kurtarma Rehberi" [12].

Kaynaklar:

1. World Commission on Environment and Development. (1987). Our common future. Oxford University Press.
2. BBC Bitesize. (2024). What is sustainability? 20.12.205 tarihinde <https://www.bbc.co.uk/bitesize/articles/z2c-6m39#z2p83bq4> adresinden erişildi.
3. Kurzgesagt - In a Nutshell. (2018). Sustainability explained [Video]. YouTube. 20.12.205 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=zx04kl8y4dE> adresinden erişildi.
4. United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development. <https://undocs.org/A/RES/70/1>
5. United Nations Environment Programme. (2024). Global environmental outlook: 2024 update. <https://www.unep.org/>
6. Birleşmiş Milletler Türkiye. (ty.). Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları. 20.12.205 tarihinde <https://turkiye.un.org/tr/sdgs> adresinden erişildi.
7. T.C. Resmî Gazete. (2007, 2 Mayıs). Resmî Gazete (Sayı: 26507). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/05/20070502-2.htm>
8. T.C. Resmî Gazete. (2019, 12 Temmuz). Resmî Gazete (Sayı: 30851). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190712-9.htm>
9. T.C. Resmî Gazete. (2025, 9 Temmuz). Resmî Gazete (Sayı: 32951). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/07/20250709-1.htm>
10. İklim Değişikliği Başkanlığı. (2025). Türkiye'nin uzun dönemli iklim stratejisi. <https://iklim.gov.tr/db/turkce/dokumanlar/turkiyenin-8230-3143-20250210095501.pdf>
11. Türkiye Büyük Millet Meclisi. (2024). İklim Kanunu (Kanun No. 7552). <https://www.mevzuat.gov.tr/Mevzuat-Metin/1.5.7552.pdf>
12. Küresel Amaçlar Platformu. (ty.). Harekete geç. 20.12.205 tarihinde <https://www.kureselamaclar.org/harekete-gec/> adresinden erişildi.

Su Döngüsü

Yağmurdan denize, denizden buluta

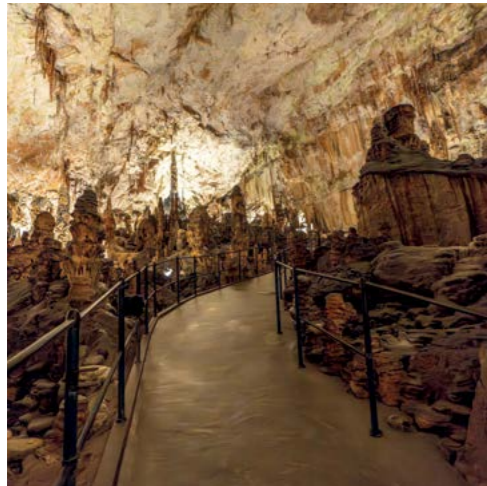
Dağlardan Başlayan Yolculuk

Nehirler genellikle yüksek arazilerden, yani tepelerden ve dağlardan doğar. Yağmur ve eriyen kar suları küçük derecikler oluşturur. Bu derecikler birleşerek daha büyük akarsulara dönüşür [1].

Akan su, geçtiği yerdeki kayaları ve toprağı zamanla aşındırır. Böylece vadiler ve nehir yatakları oluşur. Arazinin eğimi azaldıkça suyun hızı düşer ve nehir yatağında kıvrımlar meydana gelir; bu kıvrımlar menderes olarak adlandırılır.

Yeraltındaki Gizli Yolculuk

Suyun bir kısmı toprağın altına sızarak yeraltı suyu hâline gelir. Bu sular, içerdikleri minerallerle birlikte mağaraların tavanlarında birikir. Zamanla damla damla akan sular, sarkıt ve dikit oluşumlarına neden olur. Bu süreç, mağaraların jeolojik olarak şekillenmesinde önemli bir rol oynar.

Şelaleler ve Barajlar

Bazı durumlarda nehirler, yataklarında bulunan kaya basamakları nedeniyle ani düşüşler yaşar. Bu düşüşler sonucunda şelaleler oluşur.

Nehirler, insanlar tarafından inşa edilen barajlarda tutulabilir. Barajlarda biriken su, arıtma tesislerinde temizlenerek içme ve kullanma suyu olarak yerleşim alanlarına ulaştırılır. Bu durum, su döngüsünün insan yaşamıyla doğrudan ilişkisini göstermektedir.

Denizde Yükselen Su

Güneş enerjisi, denizlerdeki suyu ısıtarak buharlaşma sürecini başlatır. Isınan su, çok küçük parçacıklar hâlinde atmosfere yükselir. Bu fiziksel süreç buharlaşma olarak adlandırılır [2].

Yükselen su buharı atmosferde yoğunlaşarak bulutların oluşmasına katkı sağlar.

Bulutlardan Yağmura

Bulutlar daha soğuk hava kütlelerine doğru ilerlediğinde, içerdikleri su buharı yoğunlaşarak küçük damlacıklar hâline gelir. Bu damlacıklar birleşip ağırlaştığında yağmur veya kar şeklinde yeryüzüne düşer.

Yağışla yeryüzüne ulaşan su, yeniden toprağa sızar, akarsulara ve denizlere karışır. Böylece suyun döngüsel hareketi devam eder.

Su Hiç Kaybolmaz

Su yok olmaz; yalnızca yer ve hâl değiştirir. Dağlardan denizlere, denizlerden atmosfere ve tekrar yeryüzüne dönen bu sürekli hareket, su döngüsü olarak adlandırılır.

Kaynakça

1. Oki, T., & Kanae, S. (2006). Global hydrological cycles and world water resources. *Science*, 313(5790), 1068-1072. <https://doi.org/10.1126/science.1128845>

2. United States Geological Survey. (2024). The water cycle. U.S. Department of the Interior. 20.12.205 tarihinde <https://www.usgs.gov/water-science-school/water-cycle> adresinden erişildi.

Bulutlarımız Nereye Gitti?

İklim Değişikliği, Bulutlar ve Geleceğe Bakış

Bir sabah okula giderken başını kaldırıp gökyüzüne baktın mı hiç? Eskiden gökyüzünde pamuk gibi süzülen, şekilden şekle giren beyaz bulutlar olurdu. Bugün ise bazen aynı gökyüzünde yalnızca bomboş, sadece bir maviyle karşılaşıyoruz.

Kürşat OĞUZHAN ŞAHİN

Kapadokya Üniversitesi
kursat.sahin@kapadokya.edu.tr

"Acaba bulutlar nereye gitti?" sorusu işte tam burada akla geliyor. Bu soru sanıldığı kadar basit değil. Çünkü bulutlar yalnızca gökyüzünü süsleyen doğa şekilleri değildir; yeryüzündeki yaşamın devamı için hayati bir role sahiptir. Yağışı düzenler, toprağı besler, dünyanın aşırı ısınmasını ya da aşırı soğumasını engeller. Ve bulutların azaldığı bir dünyada, yalnızca gökyüzü değil, yaşamın dengesi de değişir.

Peki, Bulutlar Nasıl Oluşur?

Bulutlar, gökyüzünde adeta asılı duran çok küçük su damlacıkları ve buz kristallerinden oluşur. Bu sürecin temelinde ise su döngüsü yer alır.

Buharlaştırma:

Güneş, göllerin, denizlerin ve nehirlerin yüzeyindeki suyu ısıtır. Isınan su, görünmez bir buhar hâline gelir ve atmosfere yükselir.

Yoğunlaşma:

Yükselen su buharı, havada bulunan toz ve polen gibi çok küçük parçacıkların etrafında toplanır.

Bulut Oluşumu:

Bu minik damlacıklar bir araya geldiğinde gökyüzünde bulutlar oluşur.

Yağış:

Zamanla büyüyüp ağırlaşan damlacıklar yağmur, kar ya da dolu olarak yeryüzüne geri döner.

Kısacası bulutlar, yeryüzü ile gökyüzü arasında işleyen görünmez bir su trafiğidir. Ancak son yıllarda bu trafik eskisi kadar düzenli işlememektedir...

10 Temel Bulut Tipi [1]

Bulutların Kaybolmasının Sebebi Ne?

Son yıllarda bilim insanları, dünyanın bazı bölgelerinde bulut miktarının gözle görülür biçimde azaldığını tespit ediyor.

Peki bu durumun arkasında hangi nedenler var?

a) İklim Değişikliği

Dünya'nın ortalama sıcaklığı giderek artıyor.

Bu durum havanın daha fazla su buharı taşımasına neden oluyor.

Ancak üst atmosfer tabakaları da ısındığı için bu su buharı her zaman buluta dönüşmüyor. Sonuç olarak bazı bulutlar oluşmadan dağılıyor ve gökyüzü daha kuru bir görünüme bürünüyor.

b) Ormansızlaşma

Ağaçlar yalnızca oksijen üretmez. Aynı zamanda yaprakları aracılığıyla atmosfere su buharı vererek bulut oluşumu-

na katkı sağlar. Ormanların azalması, yağış düzenini ve bulutlanmayı doğrudan olumsuz etkiler.

c) Hava Kirliliği

Fabrika ve araçlardan çıkan çok küçük parçacıklar, bulutların iç yapısını değiştirir.

Bazı durumlarda bulutlar oluşsa bile yağmur bırakmadan dağılıbilir.

Yani bulut vardır, ancak görevini tam olarak yerine getiremez.

d) Deniz ve Okyanusların Isınması

Denizler daha fazla buhar üretir. Ancak hava ile deniz arasındaki sıcaklık farkı azaldığında bu su buharı bulut hâline dönüşmeden atmosfere karışabilir.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Bulutlar Olmadan Dünya Nasıl Olurdu?

Bulutlar yalnızca yağmur getirmez. Aynı zamanda dünya için bir ısı dengeleyicisi gibi çalışır.

- Gündüzleri Güneş ışığının bir kısmını uzaya geri yansıtır

- Geceleri yeryüzündeki ısının uzaya kaçmasını engeller

Bulutlar olmasaydı; kuraklık artar, tarım zarar görür, su kaynakları azalır ve iklim dengesi ciddi biçimde bozulurdu.

Bulutlarımız ile İlgili, Yapay Zekâ Metotlarını Kullanarak Ne Yaptık?

Bulutlardaki değişimi gerçekten anlayabilmek için sadece gözlem yapmak yeterli değildir; uzun yıllara dayanan verilerin analiz edilmesi gerekir. Bu amaçla, 2011 yılından itibaren uydular tarafından kaydedilen atmosfer görüntüleri incelendi. Bu görüntüler üzerinden, ülkemiz üzerinde her gün gerçekleşen bulutlanma oranları sayısal olarak hesaplandı. Elde edilen veriler, bilgisayar destekli yapay zekâ tabanlı tahmin modelleri kullanılarak analiz edildi. Yapay zekâ, geçmişteki değişim örüntülerini öğrenerek gelecek yıllara dair öngörüler üretir. Bu çalışmada yapılan 20 yıllık tahminler, bulutlanma oranlarında azalma eğiliminin önümüzdeki yıllarda da devam edeceğini göstermektedir. Bu sonuçlar, su döngüsü, tarım ve iklim dengesi açısından önemli uyarılar içermektedir.

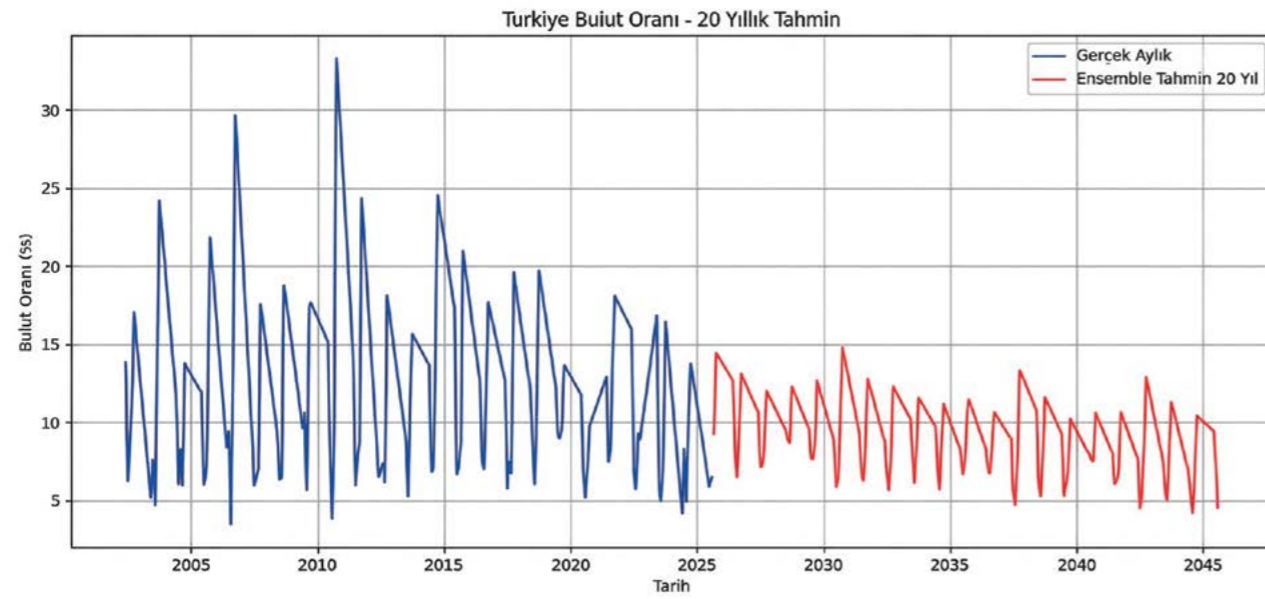
**BUNLARI BİLİYOR
MUSUNUZ?**

Bulutların içinde, elektrik kabloları gibi çalışan görünmez iyon kanalları bulunur.

Şimşekler rastgele oluşmaz.

Bu görünmez kanallar boyunca ilerler.

Yani gökyüzündeki ışık gösterisi, bulutların içindeki gizli yolları takip eder.

Biz Ne Yapabiliriz?

"Ben sadece bir öğrenciyim, dünyayı mı kurtaracağım?" demek kolaydır. Oysa dünyayı değiştirenler, küçük ama bilinçli adımlar atan insanlardır.

Günlük hayatta yapılabilecekler düşündüğünden fazladır:

- Musluğu açık bırakmamak, suyu dikkatli kullanmak
- Gereksiz yere araba kullanmamak, yürümeyi tercih etmek
- Ağaçlara zarar vermemek; çünkü ağaçlar doğanın gizli bulut destekçileridir
- Enerji tasarrufu yapmak, elektrik israfından kaçınmak

Ve en önemlisi:
Doğayı, su döngüsünü ve iklimi anladıkça, sen de bu çözümün bir parçası olursun.

Gökyüzüne Birlikte Sahip Çıkıyoruz: Bulutların Peşinde Bir Yaşam Sana da Dâhil!

Bulutlar aslında bir yere gitmedi.

Belki de hâlâ buradalar.

Onları yeniden görebilmek için suyu, toprağı ve gökyüzünü doğayla uyum içinde yaşamayı öğrenmemiz gerekiyor.

Bir gün gökyüzüne baktığında, bulutların arasında sadece suyu değil, yaşamın kendisini de göreceksin.

Kaynak

1. National Oceanic and Atmospheric Administration. (t.y.). Ten basic cloud types. 20.12.205 tarihinde <https://www.noaa.gov/jetstream/clouds/ten-basic-clouds> adresinden erişildi.

Yeşil Ekonomi

Doğayla Uyumlu Bir Ekonomik Gelecek

Günlük Hayatımızdaki Görünmez Güç: Ekonomi

Ekonomi, sınırlı olan kaynakların insanlar arasında nasıl üretileceğini, paylaşılacağını ve kullanılacağını inceleyen bir bilim dalıdır. Zaman, para, emek, toprak, su ve enerji gibi kaynaklar sınırsız değildir; ancak insanların ihtiyaçları ve istekleri neredeyse sınırsızdır. İşte ekonomi, bu sınırlı kaynaklarla sınırsız tüketim talebi arasındaki dengeyi kurmaya çalışır.

Günlük hayatta yaptığımız pek çok şey ekonomik karar-

larla ilgilidir: Marketten ne aldığımız, elektrik ve suyu nasıl kullandığımız, toplu taşıma mı yoksa özel araç mı tercih ettiğimiz... Tüm bu seçimler, hem ekonomiyi hem de çevreyi doğrudan etkiler. Ünlü iktisatçı Adam Smith'e göre, toplumların zenginliği kaynakların verimli kullanımıyla mümkündür. Ancak günümüzde bu verimlilik yalnızca para kazanmayı değil, doğayı korumayı da içermek zorundadır [1].

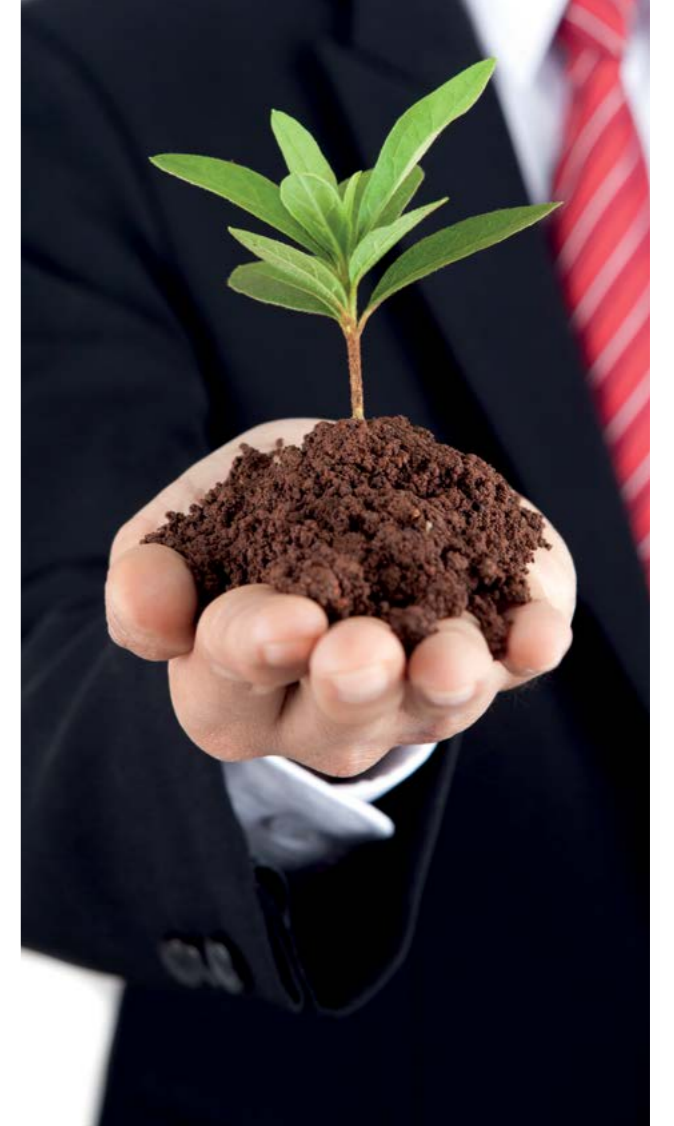
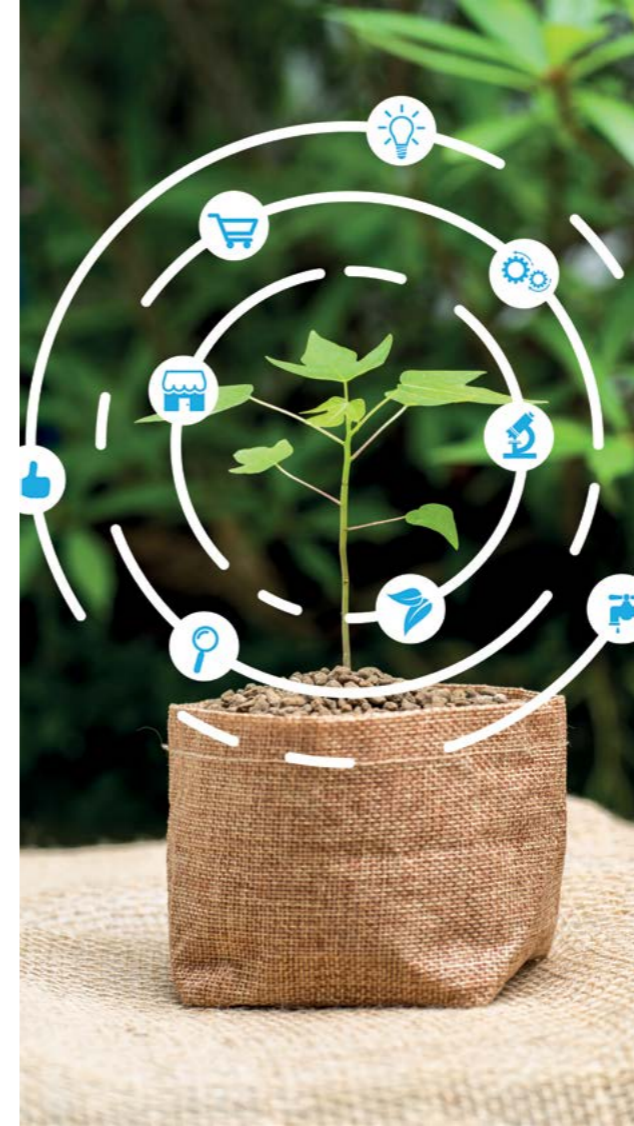
Adam Smith Kimdir?

Adam Smith, modern iktisadın kurucusu olarak kabul edilir. 1776'da yayımlanan Ulusların Zenginliği adlı eseri, ekonomide verimlilik ve üretkenlik kavramlarını temellendirmiştir. Smith çevre konusunu doğrudan ele almamış olsa da, kaynakların bilinçsiz kullanımının uzun vadede topluma zarar vereceği fikri, günümüz yeşil ekonomi tartışmalarının temelini oluşturur.

Adam Smith ve ekonomi kavramına giriş (üniversite kaynağı) [2].

Kioumars ABDİ
Kapadokya Üniversitesi
kioumars.abdi@kapadokya.edu.tr

Ekonomik Büyüme ve Çevre İlişkisi

Ekonomik büyüme, bir ülkenin daha fazla üretmesi ve daha fazla gelir elde etmesi anlamına gelir. Ancak tarih boyunca bu büyüme çoğu zaman doğal kaynakların aşırı tüketilmesi, hava ve su kirliliği, iklim değişikliği gibi ciddi çevresel sorunları da beraberinde getirmiştir.

Gelir arttıkça; enerji tüketimi, özel araç kullanımı ve endüstriyel üretim de artar. Bu

durum, karbon salımının yükselmesine ve ekosistemlerin zarar görmesine yol açar. Ancak bu olumsuz sonuçlar kader değildir. Aynı büyüme, doğru politikalar ve teknolojilerle çevreyi koruyacak şekilde de gerçekleştirilebilir [3].

Buradaki kritik soru şudur:
Nasıl bir büyümeyi tercih ediyoruz?

OECD iklim ve ekonomi verileri (interaktif grafikler) [3].

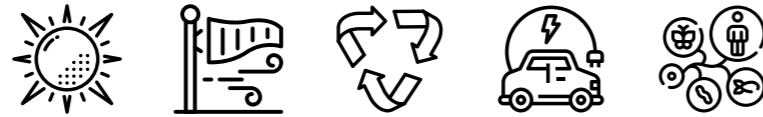
Yeşil Ekonomi Nedir?

Yeşil ekonomi, ekonomik büyümeyi; çevreyi koruma, doğal kaynakları verimli kullanma ve toplumsal refahı artırma hedefleriyle birlikte ele alan bir ekonomik modeldir.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na (UNEP) göre yeşil ekonomi; karbon salımını azaltan, ekosistemleri koruyan ve insanlara adil yaşam koşulları sunan bir kalkınma yaklaşımıdır [4]. Bu yaklaşıma göre çevre, artık "faz-

ladan maliyet" değil; geleceğin garantisi olan bir sermaye olarak görülür. Yeşil ekonomi; yenilenebilir enerji, sürdürülebilir tarım, temiz ulaşım ve döngüsel ekonomi gibi alanları kapsar.

Daron Acemoğlu: Kalkınmayı Yeniden Düşünmek

Daron Acemoğlu, ekonomik kalkınmada kurumların ve adil sistemlerin rolünü inceleyen çağdaş bir iktisatçıdır. 2005 yılında John Bates Clark Madalyası'nı ve 2024 yılında Acemoğlu, James A. Robinson ve Simon Johnson ile birlikte, devletler ve imparatorluklar arasındaki refah konusundaki karşılaştırmalı çalışmaları nedeniyle Nobel Ekonomi Ödülü'nü almıştır. Çalışmaları, uzun vadeli ve sürdürülebilir büyümenin ancak demokrasi, eşitlik ve güçlü kurumlara mümkün olduğunu göstermektedir [5].

Daron Acemoğlu'nun sürdürülebilirlik ve kalkınma yaklaşımı [6].

Yeşil Ekonomi Nasıl Gerçekleşir?

Yeşil ekonomiye geçişte teknoloji, devlet politikaları ve bireysel tercihler birlikte rol oynar. Güneş panelleri, rüzgâr türbinleri, elektrikli araçlar ve akıllı enerji sistemleri;

çevresel etkileri azaltırken ekonomik fırsatlar da yaratır. Devletler ise karbon emisyonlarını azaltan yasalar, yenilenebilir enerji teşvikleri ve uluslararası anlaşma-

lar yoluyla bu dönüşümü destekler. Paris Anlaşması (2015), iklim değişikliğiyle mücadelede küresel ölçekte en önemli adımlardan biridir [7].

Bu Konu Neden Senin Geleceğinle İlgili?

Yeşil ekonomi; yalnızca hükümetlerin veya ekonomistlerin değil, öğrencilerin ve gençlerin de geleceğini ilgilendirir. Çünkü bugün verilen ekonomik kararlar, yarının havasını, suyunu ve yaşam koşullarını belirler. Doğayla uyumlu bir ekonomi hem refahı hem de gezegenimizi korumanın anahtarıdır.

Küresel yeşil ekonomi uygulamaları [8].

- **Almanya:** Yenilenebilir enerji (Energiewende), kömürden çıkış, enerji verimliliği.
- **İsveç:** Karbon vergisi, fosil yakıt azaltımı, döngüsel ekonomi.
- **Danimarka:** Rüzgâr enerjisi liderliği, yeşil şehir planlaması.
- **Norveç:** Elektrikli araç teşvikleri, temiz enerji yatırımları.
- **Finlandiya:** Biyoekonomi, sürdürülebilir orman yönetimi.
- **Hollanda:** Döngüsel ekonomi stratejileri, yeşil tarım.
- **İngiltere:** Net sıfır hedefi, yeşil finans.
- **Fransa:** Yeşil sanayi politikaları, nükleer + yenilenebilir denge.
- **Kanada:** Karbon fiyatlandırma, temiz teknoloji destekleri.
- **Japonya:** Enerji verimliliği, hidrojen stratejisi.
- **Güney Kore:** "Green New Deal", yeşil altyapı yatırımları.
- **Çin:** Yenilenebilir kapasite liderliği, yeşil sanayi teşvikleri (uygulama karma).

Yeşil ekonomi politikaları uygulayan ülkeler

KAYNAKÇA

1. Smith, A. (2007). An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations. MetaLibri. (Orijinal eser 1776 yılında yayımlanmıştır)
2. Adam Smith Works. (t.y.). 2012.205 tarihinde <https://www.adamsmithworks.org> adresinden erişildi.
3. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2017). Green growth indicators. <https://www.oecd.org/environment/green-growth/>
4. United Nations Environment Programme. (2011). Towards a green economy. <https://www.unep.org>
5. Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2012). Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty. Crown Business.
6. Acemoglu, D. (t.y.). 2012.205 tarihinde <https://economics.mit.edu/faculty/acemoglu> adresinden erişildi.
7. United Nations Framework Convention on Climate Change. (2015). Paris Agreement. <https://unfccc.int>
8. Green Economy Coalition. (t.y.). 2012.205 tarihinde <https://www.greenecologycoalition.org> adresinden erişildi.

Kapadokya'nın Saklı İncisi: Mustafapaşa Enstitü Konağı'nın Sanat Tarihi Sırları

1908 tarihli Rumca bilmece yazıtı

Enstitü Konağı'nın üst kat odalarından birinin duvar resminin içerisinde yer alan bu yazıt, Yunanca "Αινίγμα (AENIGMA)", yani "bilmece" kelimesini taşımaktadır. Yazıt, bir bilmece metni içermekte; hemen altında ise 1908 tarihi açık biçimde okunmaktadır.

Bilmece metninin altında yer alan bu tarih, yapının 1908 yılından önce inşa edildiğinin en somut kanıtlarından biri olarak kabul edilmektedir. Ayrıca yazıtın altında "K. Mouratidis" (K. Muratidis) imzası bulunmaktadır. Bu imza, dönemin Rum sakinlerinden birine işaret etmekte ve yapının mübadele öncesi sahiplik ve kültürel bağlamına ışık tutmaktadır [3]. Bu yazıt, yalnızca bir duvar süslemesi değil; mimari günlük yaşam ve tarih bilgisinin iç içe geçtiği görsel bir tarih kayıdır.

Geçmişten Gelen Fısıltılar: Sinasos ve Taşın Dili

Mustafapaşa, Kapadokya Bölgesi'nde, Nevşehir'in Ürgüp ilçesine bağlı; tarih boyunca farklı kültürlerin, inançların ve yaşam biçimlerinin bir arada var olduğu köklü bir yerleşimdir. Köyün eski adı Sinasos olup, özellikle Rum nüfusun havayarcılık ve deniz ticareti yoluyla elde ettiği ekonomik güç sayesinde 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başında önemli bir refah düzeyine ulaştığı bilinmektedir [1].

Bu ekonomik ve kültürel zenginlik, Mustafapaşa'nın mimarisinde açıkça izlenir. Günümüze ulaşan kiliseler, camiler ve görkemli konaklar, yalnızca barınma ihtiyacını değil; sosyal statüyü, estetik beğeniyi ve

kültürel kimliği de yansıtan yapılar olarak karşımıza çıkar. Bu yönüyle Mustafapaşa, mimarlık ve sanat tarihi açısından açık hava müzesi niteliği taşımaktadır [2].

Bu zengin mirasın en nitelikli örneklerinden biri, günümüzde Kapadokya Üniversitesi tarafından kullanılan Enstitü Konağıdır. Yapı, hem Rum hem Türk ailelerin yaşamına tanıklık etmiş; mübadele öncesinde Kali Rizos'a, mübadele sonrasında ise Ruşen Akkoç ve ailesine ev sahipliği yapmıştır [1]. Konağın üst katında yer alan özgün bir yazıt ise, yapının tarihine dair çok güçlü bir ipucu sunmaktadır.

Enstitü Konağı alt kat

Enstitü Konağı'nın tarihçesi ve yapı hakkında genel bilgiler

Mimarlık Dehası: Kapadokya Sivil Mimarisi

Enstitü Konağı, Kapadokya sivil mimarisinin karakteristik özelliklerini tüm açıklığıyla yansıtan bir yapıdır. Konağın zemin katları taş örme (kâgir) teknikle inşa edilirken, bodrum ve servis mekânlarında kaya oyma alanlar da yer almaktadır. Bu durum, Kapadokya'nın jeolojik özelliklerinin mimariye doğrudan entegre edilmesini sağlayan özgün bir yapı anlayışını ortaya koymaktadır [4].

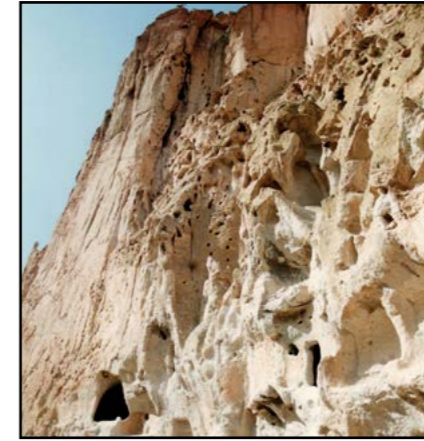
Yapının dış cephesinde görülen üçgen alınlıklar, zarif pencere söveleri ve ayrıntılı taş oymalar, Sinasoslu taş ustalarının yüksek işçilik becerisini yansıtır. Bu mimari detaylar, konağın yalnızca

işlevsel bir konut değil; aynı zamanda sahibinin sosyal statüsünü ve estetik anlayışını görünür kılan bir temsil unsuru olduğunu göstermektedir [5].

YAPI MALZEMESİ

Kapadokya Bölgesi'nin temel yapı malzemesi olan tuf, volkanik kökenli bir kayadır. Taş, ilk çıkarıldığında yumuşak ve kolay işlenebilir bir özellik gösterir; bu durum taş ustalarına karmaşık ve ince süslemeler yapabileme imkânı tanımıştır.

Tufün kolay işlenebilirliği ve istenen boyutta bloklar vermesi sayesinde Mustafapaşa konaklarında hem estetik hem de yapısal açıdan uzun ömürlü binalar inşa edilmiştir.

Yapı taşı olarak kullanılan tuf

Enstitü Konağı dış cephesi

Enstitü Konağı'nın dış cephesinde görülen taş işçiliği, Kapadokya taş ustalığı geleneği kapsamında; kaya oyma ve taş yığma tekniklerinin bir arada kullanılmasıyla oluşturulmuştur [4], [5].

Duvarlardaki Sırlar: Resim Sanatının İzleri

Mustafapaşa konaklarının iç mekânları, dış mimari kadar yoğun bir sanatsal anlatı barındırır. Enstitü Konağı'nın üst kat odalarında bulunan duvar resimleri, dönemin Batı sanatıyla kurulan ilişkiyi ve yerel kültürle oluşturulan sentezi açıkça ortaya koymaktadır (Kapadokya Sanat ve Tarih Müzesi, 2025).

Bu resimlerde mitolojik figürler, romantik sahneler ve gündelik yaşam betimlemeleri bir arada kullanılmıştır. Kaynaklarda geçen en dikkat çekici örneklerden biri, çeşme başında gelinlik giymiş genç bir kadın figürü ile yanında betimlenen Eros figürüdür. Bu betimleme, hem aşk mitolojisine gönderme yapmakta hem de Sinasos'un ticaret yoluyla Avrupa ile kurduğu kültürel etkileşimi yansıtmaktadır [6].

Kaynak: www.kapadokyasanattarihmuzei.com

SANATSAL ÇEVRE

Mustafapaşa'nın sanatsal mirası yalnızca konaklarla sınırlı değildir. Köyde yer alan Konstantin ve Helena (Eleni) Kilisesi, farklı inançların yüzyıllar boyunca bir arada var olduğu kültürel yapının simgesidir. Bunun yanı sıra Kapadokya Sanat ve Tarih Müzesi (Kitre Bebek Müzesi), geleneksel kitre bebek yapımını yaşatarak sanatsal belleğin günümüzde de sürdürülmesini sağlamaktadır [7].

Mustafapaşa kültür ve sanat
rotası [8].

Taşın Anlattığı Hikâye: “Küçük İstanbul” un Sanat Kodlarını Okumak

Sinasos, geçmişte ticaret yoluyla elde ettiği refahı mimariye, sanata ve gündelik yaşamın her alanına yansıtılmış bir yerleşimdir. Bu nedenle Mustafapaşa, tarihsel kaynaklarda “Küçük İstanbul” olarak anılmıştır [1]. Enstitü Konağı ise taş oymalarından duvar resimlerine kadar bu şehirli kültürün Kapadokya'daki izlerini taşıyan önemli bir yapı olarak öne çıkar.

Kapadokya'yı gezerken yalnızca peri bacalarına değil; Mustafapaşa gibi tarihî yerleşimlerin duvarlarına, taşlarına ve resimlerine de bakmak gerekir. Enstitü Konağı, taşın oyularak, boyanarak ve yazılarla süslenerek bir hikâye anlatabildiğini gösteren yaşayan bir kültür mirasıdır. Bu yapı, geçmişi sadece görmek değil, anlamak isteyenler için hâlâ konuşmaya devam ediyor.

KAYNAKÇA

1. Balta, E. (2007). Sinasos: Mübadeleden önce bir Kapadokya kasabası. Birleşik Yayıncılık.
2. Özbay, A. (2004). Kapadokya'nın uyuyan güzeli: Mustafapaşa-Sinasos. Mimarlık Dergisi, (319), 13 Aralık 2025 tarihinde <http://www.mimarlikdersisi.com> adresinden erişildi.
3. Mustafapaşa Kapadokya Turizm Derneği. (2025). Tarihi yapılar: Mustafapaşa'nın konakları. 13 Aralık 2025 tarihinde <https://www.mustafapasakapadokya.org> adresinden erişildi.
4. Şakar, F. S., & Şahin Güçhan, N. (2018). Building system characterization of traditional architecture in Cappadocia, Turkey. Adalya, 21, 379-409.
5. Budak, A. (2024). Traditional house architecture in the Cappadocia region: Materials, plan and interior details. TÜBA-KED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi, 30, 127-164.
6. Kapadokya Sanat ve Tarih Müzesi. (2025). Müze tanıtım ve yapı bilgileri. 13 Aralık 2025 tarihinde <https://www.kapadokyasanattarihmuzei.com> adresinden erişildi.
7. Mustafapaşa Kapadokya Resmi Sitesi. (2025). Mustafapaşa yerleşim tarihi ve kültürel miras. 13 Aralık 2025 tarihinde <https://www.mustafapasakapadokya.org> adresinden erişildi.
8. Kapadokya Kültür Yolu. (ty.). 13 Aralık 2025 tarihinde <https://kapadokyakulturyolu.com.tr/index.php/tr/place/45> adresinden erişildi.

Ömer ÖZTAŞ
Kapadokya Üniversitesi
omer.oztas@kapadokya.edu.tr

Toprakla Konuşan Eller: Kapadokya'da Çömlekçiliğin Yaşayan Hafızası

Kapadokya Bölgesi'nde, Nevşehir iline bağlı Avanos ilçesinde binlerce yıldır sürdürülen çömlekçilik sanatı ve mesleği, bölgenin en önemli geçim kaynaklarından biri olmasının yanı sıra güçlü bir kültürel mirası da temsil etmektedir. Usta-çırak ilişkisiyle öğrenilen bu sanat, çoğu zaman babadan oğula aktarılarak günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Günümüzde çömlekçilik, Avanos'un turistik kimliğinin oluşmasında da önemli bir rol oynamaktadır [1]. Avanos'ta çömlekçiliğin tarihi, MÖ 2000'li yıllara, Hititler Dö-

nemi'ne kadar uzanmaktadır. Kızılırmak'ın eski yataklarından ve Avanos'un çevresindeki dağlık alanlardan elde edilen; yumuşak, yağlı ve demir oksit bakımından zengin kil topraklar, bu sanatın gelişmesine elverişli hammaddeyi oluşturmuştur. İlk dönemlerde elle şekillendirilen ve açık ateşlerde pişirilen çömlekler, Tunç Çağı'nın sonlarına doğru çömlekçi çarkının icat edilmesiyle birlikte teknik ve estetik açıdan önemli bir gelişim göstermiştir. Bu gelişme sayesinde üretim hızlanmış, daha simetrik ve dayanıklı formlar ortaya çıkmıştır [2].

Çömlekçi çarkında şekil verme süreci

Toprağın Dili: Kil Toprak Nedir?

Kil; çok küçük taneli minerallerden oluşan, suyla temas ettiğinde kolayca şekil alabilen doğal bir topraktır. Islakken yumuşak ve esnek, kurduğunda sert; pişirildiğinde ise taş benzeri, dayanıklı bir yapı kazanır. Bu özellikleri nedeniyle kil, yüzyıllardır çömlekçiliğin temel hammaddesi olarak kullanılmaktadır [3]. Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde Avanoslu çömlek ustaları, ürettikleri çömlekleri eşek sırtında kurdukları kervanlarla çevre il ve ilçelere, hatta Adana'ya kadar taşımışlardır. Bu satışlar çoğu zaman para yerine takas yöntemiyle yapılmış; çömlek karşılığında bulgur, pirinç ya da tuz alınmıştır. Bu uygulama, çömlekçiliğin Avanos'un ekonomik ve sosyal yaşamındaki önemini açıkça göstermektedir [1].

Kurutma mağaralarında bekletilen ürünler

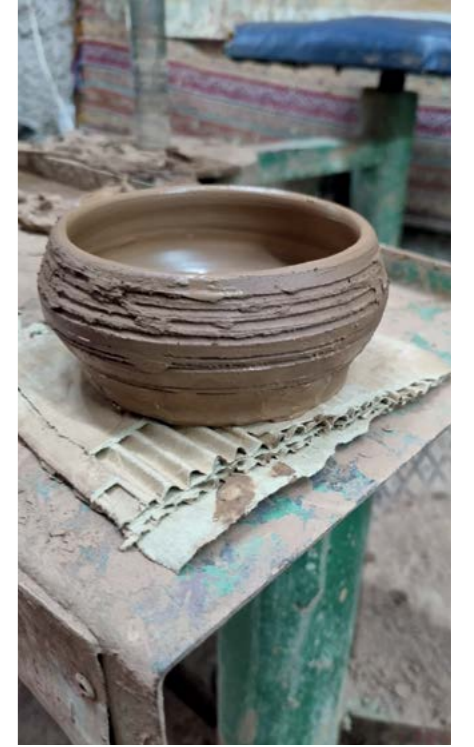
Avanos çömlekçiliği [4].

Toprağın Şekle Dönüşmesi: Çömlek Nasıl Yapılır?

Avanos çömlekçiliğinde kullanılan kil, Kızılırmak'tan elde edilen; kırmızı ve sarı renk tonlarına sahip, demir oranı yüksek ve kaliteli bir topraktır. Ustalar tarafından özenle seçilen bu toprak, elenerek yabancı maddelerden arındırılır ve suyla yoğrularak çamur hâline getirilir. Çamurun kıvamı, yapılacak ürünün türüne göre ustalıklarla ayarlanır.

Hazırlanan çamur, "tepme tezgâh" olarak adlandırılan geleneksel çömlekçi çarkının ortasına yerleştirilir. Usta, ayaklarıyla çarka hareket verirken elleriyle çamuru şekillendirir. Parmakların her dokunuşu, çamura yeni bir form kazandırır. Bu aşama, çömlekçiliğin en fazla deneyim gerektiren basamağıdır [3].

Şekillendirilen ürünler, "yanalak" adı verilen kurutma mağaralarında dinlendirilir. Bu ortam, çömleklerin yavaş ve çatlamadan kurumasını sağlar. Kurumanın ardından "ajur" gibi geleneksel süsleme teknikleri uygulanır. Ajur tekniğinde, özel bıçaklar yardımıyla çömleklerin yüzeyine delikler açılarak süslemeler yapılır. Son aşamada ürünler, geleneksel "kara fırın"larda 800-1200 °C sıcaklıkta pişirilir. Bu işlem, çömleğe dayanıklılığını ve kendine özgü rengini kazandırır [3].

Çömlekçi çarkında şekil verme süreci

Kurutma mağaralarında bekletilen ürünler

Kuşaklar Arası Bir Miras

Çömlekçilik, yalnızca öğrenilen bir teknik değil; ustadan çırağa, babadan oğula aktarılan bir yaşam bilgisidir.

Avanos çömlekçiliğinde kullanılan kil, Kızılırmak'tan elde edilen; kırmızı ve sarı renk tonlarına sahip, demir oranı yüksek ve kaliteli bir topraktır. Ustalar tarafından özenle seçilen bu toprak, elenerek yabancı maddelerden arındırılır ve suyla yoğrularak çamur hâline getirilir. Çamurun kıvamı, yapılacak ürünün türüne göre ustalıklı ayarlanır.

Hazırlanan çamur, "tepme tezgâh" olarak adlandırılan geleneksel çömlekçi çarkının ortasına yerleştirilir. Usta, ayaklarıyla çarka hareket verirken elleriyle çamuru şekillendirir. Parmakların her dokunuşu, çamura yeni bir form kazandırır.

Ustanın Dilinden Avanos'ta Çömlekçilik

Röportajı Yapan: Kapadokya Üniversitesi Öğr. Gör. Ömer Öztaş

Görüşülen Kişiler: Serkan Usta ve Hasan Usta (Avanos Çömlek Ustaları)

Öğr. Gör. Ömer Öztaş: Avanos'ta uzun yıllardır bu sanatı icra ettiğinizi biliyoruz. Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

Serkan Usta: Ben Serkan Usta. Yaklaşık 30 yıldır Avanos'ta çömlekçilik yapıyorum. Bu mesleği ustamdan öğrendim.

Şimdi de oğlum Hasan Usta ile birlikte mesleğimizi sürdürüyoruz.

Öğr. Gör. Ömer Öztaş: Baba-oğul aynı tezgahta çalışmak nasıl bir duygu?

Hasan Usta: Gerçekten çok güzel bir duygu. Babamdan öğrendiğim bilgileri uygulamak ve birlikte üretmek benim için gurur verici. Ayrıca yanımızda bir de çırağımız var. Böylece meslek kuşaktan kuşağa aktarılıyor.

Bu aşama, çömlekçiliğin en fazla deneyim gerektiren basamağıdır [3].

Şekillendirilen ürünler, "yanalak" adı verilen kurutma mağalarında dinlendirilir. Bu ortam, çömlüklerin yavaş ve çatlamadan kurumasını sağlar. Kurumanın ardından "ajur" gibi geleneksel süsleme teknikleri uygulanır. Ajur tekniğinde, özel bıçaklar yardımıyla çömlüklerin yüzeyine delikler açılarak süslemeler yapılır. Son aşamada ürünler, geleneksel "kara fırın"larda 800-1200 °C sıcaklıkta pişirilir. Bu işlem, çömleğe dayanıklılığını ve kendine özgü rengini kazandırır [3].

Öğr. Gör. Ömer Öztaş: Çömlek yapımında kullandığınız toprak nereden geliyor?

Serkan Usta: Toprağı Kızılırmak'tan çıkarıyoruz. Bu nehrin toprağı çömlekçilik için çok uygundur. Yüzyıllardır Avanos'ta bu meslek Kızılırmak toprağıyla yapılır.

Öğr. Gör. Ömer Öztaş: Yani Kızılırmak, çömlekçilik açısından da önemli bir kaynak diyebilir miyiz?

Serkan Usta: Kesinlikle. Kızılırmak, Avanos'un hem geçim kaynağı hem de kültürel sembolüdür.

Öğr. Gör. Ömer Öztaş: Turistlere yönelik çömlek yapma imkânı da sunuyorsunuz sanırım.

Hasan Usta: Evet. Ziyaretçiler atölyemize gelip kendi çömlüklerini yapabiliyor. Biz de onlara yardımcı oluyoruz. Böylece el emeğinin değerini daha iyi anlıyorlar.

Öğr. Gör. Ömer Öztaş: Bu durum Avanos turizmine nasıl yansıyor?

Serkan Usta: İnsanlar burada kendi yaptıkları çömlükleri hatıra olarak götürüyor. Bu da Avanos'un tanıtımına ve turizmine katkı sağlıyor.

KAYNAKÇA

- Çapar, O. (2014). Avanos çömlekçiliğinin tarihi gelişimi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları.
- Kökten, K. (1991). Kapadokya bölgesi ve tarihi. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Yazıcı, A. (2010). Avanos'ta geleneksel çömlekçilik teknikleri (Yüksek lisans tezi/Doktora tezi, Gazi Üniversitesi). Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı. (ty). Avanos çömlekçiliği. Somut Olmayan Kültürel Miras Envanteri. 2012.205 tarihinde <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/nevsehir/healinir/comlek---seramk> adresinden erişildi.

Gelecek Şayıya Ön Bakış:

Yapay Zekâ ve Gelecek: İnsan, Bilgi ve Toplum

Gelecek, yalnızca algoritmalarla değil; insanın verdiği etik, bilimsel ve toplumsal kararlarla şekillenecek.

Bu sayıda sürdürülebilirlik, doğa, kültür ve insan emeği üzerine birlikte düşündük.

Bir sonraki sayıda ise bu tartışmaları, giderek daha görünür hâle gelen yapay zekâ çağının eşiğinden sürdürmeyi amaçlıyoruz.

Yapay zekâ artık yalnızca bir teknoloji başlığı değil; bilim üretiminden eğitime, çalışma hayatından etik sorumluluklara kadar uzanan kapsamlı bir dönüşüm alanı.

Gelecek sayımızda, yapay zekâyı bir "araç" olarak değil, insanla birlikte düşünen, öğrenen ve karar alan bir sistem olarak ele alacağız.

Bu çerçevede şu soruların peşine düşeceğiz:

- İnsan ve yapay zekâ nasıl birlikte çalışabilir?
- Karar alma süreçlerinde etik sınırlar ve sorumluluk kime aittir?
- Yapay zekâ, bilimsel keşifleri ve araştırma yöntemlerini nasıl dönüştürüyor?
- Eğitim, ezber dayalı öğrenmeden eleştirel ve yaratıcı düşünmeye nasıl evriliyor?
- Geleceğin meslekleri hangi becerileri gerektirecek, hangileri yeniden tanımlanacak?

“Bugünün Seçimleri,
Yarının Dünyası”

Mustafapaşa Yerleşkesi

50420 - Mustafapaşa, Ürgüp / Nevşehir

info@kapadokya.edu.tr

T. +90 384 353 5009 pbx

F. +90 384 353 5125

Derginin sayılarına ulaşmak için kare kodu okutunuz.